

Ta'lim integratsiyaning hozirgi zamon muammolari

Qo'qon universiteti

Xusanovan Madinabonu Muzaffarjon qizi

Boshlang'ich ta'lim 3-kurs

Annotatsiya

Ushbu hozirgi zamonda bo'layotgan integratsiyalanish ya'ni bita darsni ikta o'qituvchi yokida ikta fanni bitta qilib o'tish foydalari haqida bo'layotgan yangiliklar va ular yordamida samarali dars jarayonli bo'lishi haqida so'z yuritiladi.

Kalit so'zlar: integratsiya, ta'lim tizimi, fanlar, ta'lim rejasi, chet el maktablari.

Boshlang'ich maktab ta'lim-tarbiyasini integratsiyalash muammosi nazariya uchun ham, amaliyot uchun ham muhim va dolzarbdir. Boshlang'ich ta'limni integratsiyalash masalasiga keyingi paytda bir qancha yondashishlar bo'ldi: darsni ikki fan o'qituvchisi olib borishi yoki ikki fanni bir darsga birlashtirib, uni bir o'qituvchi tomonidan o'tilishidan to integratsiyalangan kurslar tashkil etish, boshlang'ich ta'lim mazmunini tubdan o'zgartirishgacha. Bunga maktab ham, didaktika va metodika ham tayyor emas. Hozirgi kunda asosini tabiatshunoslik bo'yicha bilimlar lashkil etuvchi integratsiyalangan kurs yaratish muammosi dolzarb bo'lib turibdi. Bular boshqa turdagi bilimlarni jipslashtiruvchi asosiy vazifani o'z zimmasiga oladi. Bunday yondashish anchadan beri ma'lum va chet el maktablari tajribasida hat etilgan. Bunda so'z faqal sinflarda emas, balki umumiy ta'limning o'rta va tugallovchi bo'g'inlarida ham bir qator fanlarning mazmunini integratsiyalash ustida bormoqda.

Hozirgi kunda juda ham ko'p muhoka bolayotgan narsalardan biri bu boshlang'ich maktablarni integratsiyasidir. Bu tushunarli, kichik maktab o'quvchisi atrofdagi olam darsligini har doimgida o'tlar hayvonlar ularning hayoti qanday kechii nimalar bo'lishi to'g'risida o'rganishadi. Osha bilan birgalikda biz atrofimizdagi olamda ranglar, rus tili, hayvonlarnin qanaqa ovoz chiqarishlari ya'ni musiqa, va boshqa fanlarni ham uyg'unlashtirsak bo'ladi. Shunday ekan, ta'lim integratsiyasi hozirgi zmon talabi hisoblanadi, albatta. Boshlang'ich ta'lim integratsiyasining mohiyati nima? degan savol hosil bo'ladi.

Ta'limni integratsiyalash fikri xalq tabaqalashtirish va induviduallashtirish bilan birgalikma tengma teng muhokama qilina boshlandi. Agarda yuqori sinflar bilan boshlang'ich sinflarni kitoblari darslari bir xil bo'lganda boshqacha bo'lgan bo'lardi degan fikr borligi sabablidir. Kichik maktab yoshidagi bolalar qiziqishlari faol

shakllantiril borilsa, integratsiyaning asosiy qilib turli fanlarni o'rganish obyektlari bo'lgan ba'zi umumit tushunchalarni kengaytirish va aniqlashtirish lozim bo'ladi.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsam ta'limda integratsiyaning kirib kelishida aniq bir maqsad boshlang'ich sinfdayoq tabiat va jamiyat tushunchalarini yaxshi tassavur qilishi, bilishi va ularga mos o'ylashlari munosabatini shakllantiradi. Mana shuning uchun ham integratsiya kerakdir, bolaning har tomonlama ideal bo'lib o'sishiga ham kata yordam ko'rsatadi. Bola mantiqan va emotsional taraflama ha o'zini shakllantishi lozimli talab qilinadi.

Ta'limni integratsiya qilish moxiyati nimadan iborat? Ta'limga bog'liq «Integratsiya» tushunchasi 2 ta ma'noga ega:

1. O'quvchida atrofdagi olam to'g'risida yaxshi tasavvur hosil qilish
2. Predmetli bilimlarni yaqinlashtirish uchun umumiy platformani topish

Integratsiya ta'lim maqsadi sifatida olam tizimining alohida qismlari bog'liqligini ko'rsatuvchi bilimlarni berishi emas, bolani barcha elementlari birbiriga bog'liq yaxlit olamni tasavvur qilishga birinchi qadamlarida o'rgatishi kerak. Bu maqsadni boshlang'ich maktab amalga oshirishi kerak.

Integratsiya - predmetli bilimlar chegarasida yangi tasavvurlarini qabul qilish vositasi. Integratsion darslar kichik yoshdagi bolalarning tasavvuri oshishiga hamda ularning tafakkur olami oshishiga ham juda katta yordam beradi. Ushbu darslarni aziz pedagog va o'qituvchilar otishni u dars turini bolalarga o'ta olaishni taqdim qila olishni bilsa bas. Integratsion darslar juda xam qiziq bo'ladi. Negaki u fanlarda aynan bitta fan emas balki ikta uchta fanlarda oladigan bilimlarini olishadi. Shuning uchun ham ta'lim integratsiya juda ham muhimdir.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Abduraxmonova Sh.A. "O'zaroalmashuvchanlik, standartlashtirish, texnik o'lchovlar" fanining elektron majmuasi dasturi O'zbekiston respublikasi adliya vazirligi huzuridagi Intellektual mulk agentligi №DGU 09073 07.09.2020 y.

2. Abduraxmonova Sh.A. "Materialshunoslik va konstruktsio materiallar texnologiyasi" mobil ilovasi O'zbekiston respublikasi adliya vazirligi huzuridagi Intellektual mulk agentligi № DGU 1741107.07.2022 y.

Internet manbalari

1. <https://metallurgist.pronovye-tehnologii-koksovaniya-ugley>
2. <https://weldering.com/polozhenie-mundshtuka-gorelki>
3. <https://svarkaed.ru/rashodnye-materialy/flyus-i-svarochnayaprovoloka/kakuyu-rol-igraet-flyus-v-domennom-protseesse.html>
4. https://www.highexpert.ru/content/engineers/toolerance_features.html